

Korte studies in Mattheüs (74)

De doop in heilige geest (1)

Johannes koppelde de doop waarmee hij doopte aan een andere doop. Namelijk de doop met heilige geest. Ik schrijf deze woorden bewust met kleine letters om het onderscheid te maken met de Heilige Geest. De Heilige Geest is Degene Die geeft. Heilige geest is Zijn gave. Johannes bedoelde niet dat de mensen met de Persoon van de Heilige Geest gedoopt zouden worden (hoe zou zo iets ook mogelijk zijn?), maar met heilige geest een nieuwe levensgeest als het ware.¹

De doop van Johannes was voor Israël, zoals we hebben gezien. Voor alle duidelijkheid: deze doop heeft dus niets te maken met welk ritueel dan ook dat in de kerken ingang heeft gevonden. Om de eigen praktijken van dopen met water te onderbouwen is het voor welke kerkelijke richting dan ook onmogelijk om zich op de doop van Johannes te beroepen.

Johannes koppelde, zoals gezegd, zijn eigen doop aan die van de Heere, die met heilige geest zou dopen.

'Ik doop u wel met water tot bekering; maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen. Die zal u met heilige geest² en met vuur dopen.' (Mat. 3:11).

Het drievoudig genoemde vuur in de verzen 10-12 kunnen voor wat verwarring zorgen. Ik geef daarom eerst de structuur van deze verzen om daarover wat meer duidelijkheid te geven.

- A 10 En ook is de bijl al aan de wortel van de bomen gelegd; elke boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouden en in het VUUR geworpen.
- B 11- IK doop u wel met water tot bekering
- C -11- maar HIJ Die na mij komt is sterker dan ik
- C -11- Wiens schoenen IK niet waardig ben Hem na te dragen.
- B -11 HIJ zal u dopen in heilige geest en vuur
- A 12 Wiens wan in Zijn hand is en Hij zal Zijn dorsvloer grondig zuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur verzamelen en zal het kaf met onuitblusbaar VUUR verbranden.

De verzen 10 en 12 dus de delen A en A gaan beide over de dagen van de oogst. Het gaat over een oogst van vruchtbomen en een oogst van het koren op het land. Over deze oogst wordt meermalen gesproken, ook in Mattheüs' evangelie. Daar ga ik nu aan voorbij. Ik kom er in latere studies op terug. In elk geval is deze oogst een periode van oordeel over Israël. Het vuur dat in deze verzen genoemd wordt is het beeld van dit oordeel over het land en het volk.

Iets heel anders is het vuur dat in vers 11 genoemd wordt. Daar wordt het gekoppeld aan de doop in heilige geest en die doop staat weer parallel met de doop van Johannes. De doop van Johannes

¹ Voor degenen die meer over dit onderwerp willen weten, zie kleronomia.nl. Onder het kopje 'HEILIGE GEEST' onder audio zijn hierover acht studies opgenomen. Een boekje hierover is op het moment van schrijven in de maak.

² 'in heilige geest'. Er staat ook geen lidwoord voor heilige geest.

was geen doop die oordeelde. Het ondergaan van die doop was juist het ontvluchten van de toekomstige toorn in Gods oordeel over land en volk.

Ook als we andere teksten zullen onderzoeken die over deze doop in heilige geest gaan, zullen we zien dat het hier om een positieve gave gaat; iets om naar uit te zien.

De uitdrukking 'in heilige geest en vuur' is een stijlfiguur die in oude talen vaak voorkomt; ook in het Hebreeuws en Grieks. Het is het stijlfiguur Hendiadys. Meest letterlijk betekent dat 'één-door-twee'. Dat betekent dat één begrip door twee – in dit geval – zelfstandige naamwoorden wordt weergegeven. De twee zelfstandige naamwoorden zijn hier 'geest' en 'vuur'. Voorwaarden voor het stijlfiguur zijn dat de twee woorden die samen het ene begrip vormen worden gekoppeld door het woordje 'en' en dat ze beide in dezelfde naamval staan. Aan beide voorwaarden is voldaan.

Kort gezegd betekent dit dat we 'in heilige geest en vuur' moeten of in elk geval kunnen lezen als 'in vurige heilige geest'. Het is een geest die mensen als het ware in vuur en vlam zet. Dát is de betekenis van de doop in heilige geest.

Van deze doop in heilige geest wordt in de Tenach regelmatig melding gemaakt, met name in de profeten. Deze doop in heilige geest volgt op de doop van Johannes. De doop van Johannes is niet compleet zonder deze doop in vurige heilige geest. Tenslotte en wellicht ten overvloede: toen Johannes deze doop aankondigde, sprak hij tot Israël. Dat mogen we niet ongestraft zomaar uitbreiden naar 'de kerk'. Zorgvuldig moeten we alles op zijn plaats laten staan. Als er later in de Schrift sprake is van heilige geest voor heidenen of voor de gemeente dan is dat prima, maar dat kunnen we er hier nog niet inlezen.

Deze laatste alinea staat vol met uitspraken die ik in de nu volgende serie studies zal toelichten.